

Till/

Regeringen
Näringsdepartementet

103 33 Stockholm

Ansökan om statligt stöd till marknadsanpassning av Umeå Hamn AB:s hamnanläggningar i Holmsund

Denna framställan avser behovet av statligt stöd till de fortsatta hamn- och landinvesteringar som behövs för att gå vidare med den utveckling av Umeå Hamn och Kvarken-trafiken som påbörjades år 2010. Detta för att ge hamn- och sjötransporterna bättre förutsättningar att möta näringslivets behov, övergång till nya transportmönster för att möta miljökrav och för ökad tillgänglighet för passagerartrafik i regionen. Hittills har Umeå kommun och regionen investerat över 350 MSEK men de står nu i ett behov av omfattande fortsatta investeringar.

Infrastruktur i Umeå AB (INAB) har Umeå kommuns uppdrag att vara kommunens företrädare i järnvägs- och sjöfartsfrågor. Inom järnvägsområdet äger och svarar INAB för drift av de nya resecentra Hörnefors, Umeå Östra och Umeå C, som byggts för Botniabanan inom Umeå kommun.

Vidare är INAB, efter samråd med f.d. Banverket, arrendator av Umeå godsbangård (NLC Terminal) genom ett 20-årigt avtal. INAB har även ansvaret för Umeå kommuns järnvägsanslutningar till Umeå hamn.

INAB har under senare tid även svarat för kommunens medverkan i projektet Midway Alignment. Syftet med detta projekt är att, i enlighet med finska trafikministeriets arbetsgrupp för Kvarken-förbindelsen, skapa en långsiktigt hållbar lösning för gods- och passagerartrafik mellan Finland och Sverige i vår gränsregion. En motsvarande uppgift har INAB också inom projektet E12 Atlantica Transport som

skall vidareutveckla transportförbindelserna öst-västligt, från Atlantkusten i Norge via E12 stråket i Sverige och Finland till östra Europa och Ryssland.

Bakgrunden till denna framställan är det långsiktiga utvecklingsarbetet på gränsregional nivå som bedrivits under många år mellan näringslivet, kommunerna och regionorganen på ömse sidor Kvarken. Detta samarbete drabbades av stora svårigheter när förutsättningarna för färjetrafiken (genom Ålandsundantaget) ändrades i början på 2000-talet. För att långsiktigt skapa mer konkurrenskraftiga och marknadsmässiga villkor för hamn- och färjetrafiken har en utvecklingsstrategi utarbetats. Den inriktas på multimodalitet, miljö- och kostnadseffektivisering av anläggningar och drift. Umeå och Vasa kommuner har bildat de gemensamma bolag som har fått ansvar för genomförandet av denna strategi (Kvarkenhamnar AB och NLC Ferry AB/OY).

Investeringsplanen på svensk sida (vilken beskrivs utförligare i bilaga) omfattar drygt 800 MSEK (exklusive nytt fartyg), och har tagits fram gemensamt av berörda aktörer i gränsregionen. Hittills har den finska regeringen angett att det finns möjlighet till ett nationellt stöd på 25 MEUR, Österbottens landskapsförbund 10 MEUR och Region Västerbotten 100 MSEK.

Kostnaderna för byggande av en ny miljövänlig passagerarfärja som drivs som gashybrid utgör en betydande del av den totala kostnaden på nära 2 miljarder SEK. Färjeinvesteringen ligger emellertid, som tidigare nämnts, inte med i vår framställan utan den svenska delen av den med Vasa gemensamt ägda färjan kommer att finansieras på annat sätt om svenska regeringen inte fattar ett med Finland likartat beslut.

För att svara upp mot de behov som finns vad gäller containerutvecklingen inom sjöfarten och dess framtida koppling till järnvägsfrakter måste betydande investeringar göras i den inre hamnen. Detta för att tillförsäkra möjligheten att angöra än större fartyg än idag för att möta näringslivets krav på utökade volymer av ankommande och avgående gods i hamnen. Umeå hamn är en s.k. Comprehensive Port i TEN-nätet. Den utbyggnad av järnvägen och elektrifiering som tidigare har gjorts till hamnen behöver kompletteras med järnvägsterminal, uppställningsspår och modern signalutrustning. Därtill kommer kustbevakningens behov av förstärkt och förlängd kaj. Ytterligare åtgärder för säkerhet och skydd är också nödvändiga både i hamnen och för den ökande järnvägstrafiken. Sammantaget omfattar dessa investeringar på land och i hamnen drygt 800 MSEK på den svenska sidan.

Betydelsen av och nyttan med dessa åtgärder är mycket stor för hela regionen. I bilaga beskrivs närmare de olika samband och beroenden som finns inom olika delar av samhällslivet av en effektiv hamn och en fungerande transportlänk över Kvarken.

Sammanfattning

Ett statligt investeringsstöd till kusthamnen Umeå hamn är nödvändigt för att förbättra den gränsöverskridande infrastrukturen i Kvarkenområdet med omnejd. Hamnen är i behov av en omfattande utbyggnad av infrastruktur och marknadsanpassningar för att kunna hantera mer omfattande ankommande och avgående godstransporter liksom mer miljövänliga alternativ för persontrafik. En förbättrad hamninfrastruktur innebär mycket goda utvecklingsförutsättningar för Kvarkenområdet i och med att det ger näringslivet möjlighet att växa både vad gäller import- och exportverksamhet. Vidare kommer regionen som helhet att gynnas genom effektivare förbindelser, vilket har positiva effekter för såväl näringslivet som det redan idag existerande samarbetet över landsgränserna rörande utbildningsväsende, forskning och utveckling, hälso- och sjukvård m.m.. Även besöksnäringen inom regionen kommer att förbättras i och med bättre förbindelser, vilket har positiva effekter för regionen som helhet. Därutöver kommer utbyggnaden av Umeå hamn att innebära minskad miljöpåverkan till följd av minskad fordonstrafik landvägen mellan Umeå och Vasa. Ett investeringsstöd till Umeå hamn kommer inte att inverka negativt på konkurrensen på marknaden utan kommer att främja en utvecklad hamninfrastruktur, vilket är helt i linje med EU:s gemensamma mål.

Hemställan

Med stöd av ovanstående och bilagda underlag hemställs om statligt stöd till marknadsanpassningen av Umeå Hamn AB:s hamnanläggningar i Holmsund med 300 MSEK.

Umeå den 19 maj 2017

Enligt uppdrag

Bertil Hammarstedt

Tomas Sikström

Bilagor

- Färjetrafikens direkta ekonomiska betydelse för svenska staten
- Hamnarna i norr – en jämförelse
- Om förbindelsen mellan Sverige och Finland i Kvarken
- Statistik, bokslut NLC Ferry AB /OY
- Sammanställning kommande investeringar
- PBI "Finansiell Engineering"
- Inspira "Financing Structure"
- Utdrag ur "Tillväxt från norr" (Statsrådets kansli)
- m.m.